



Pathological Corner

พญ.อนัญญา มนูญการ

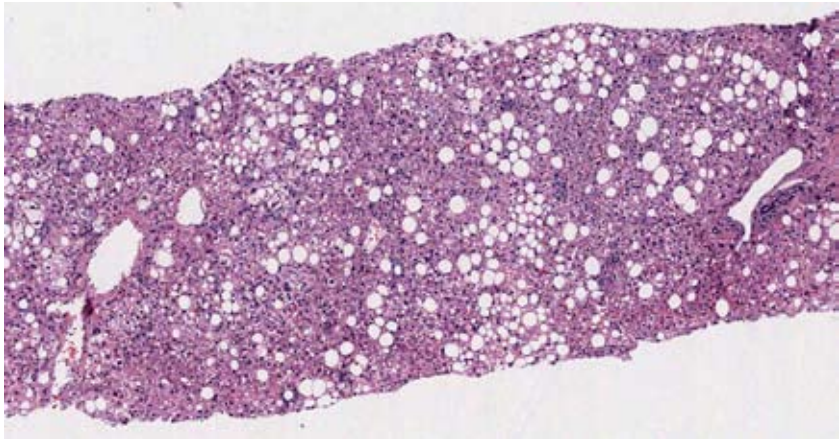
ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผู้ป่วยหญิงอายุ 52 ปี น้ำหนักตัว 85 กิโลกรัมและความสูง 155 เซนติเมตร ไม่มีอาการผิดปกติ แต่มีภาวะไขมันในเลือดสูงและเบาหวาน ได้รับการรักษาด้วยยา simvastatin วันละ 40 มิลลิกรัม และยา glibenclamide วันละ 20 มิลลิกรัม ร่วมกับ metformin วันละ 2,000 มิลลิกรัม ควบคุมระดับไขมันและน้ำตาลในเลือดอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ตรวจพบระดับซีรั่ม aminotransferase สูงผิดปกติระหว่าง 3-5 เท่าของค่าปกติมานาน โดยไม่มีประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ ตรวจเลือดเพิ่มเติมพบ HBsAg negative, anti-HCV negative, antinuclear antibody 1::40 และ smooth muscle antibody negative ผลการตรวจอัลตราซาวนด์ช่องท้องพบลักษณะไขมันสะสมภายในตับ ให้การวินิจฉัยโรค nonalcoholic fatty liver disease ผู้ป่วยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดน้ำหนักด้วยการควบคุมอาหาร ออกกำลังกายและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถทำให้น้ำ

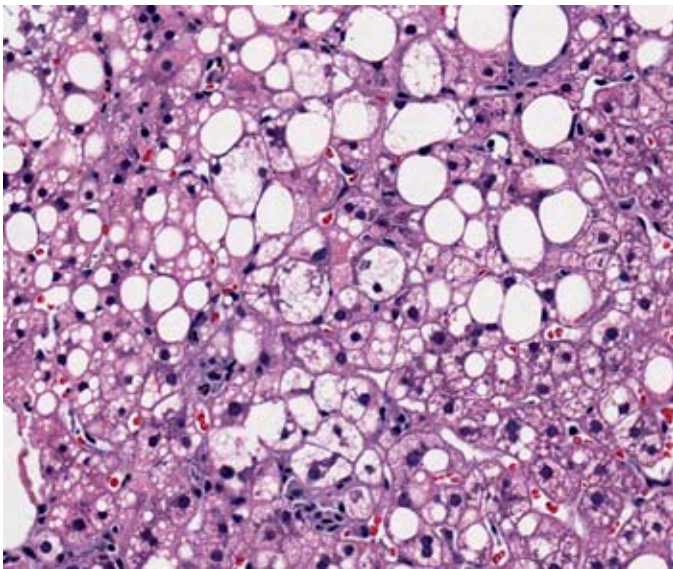
หนักตัวลดลง 2 กิโลกรัม ในช่วงเวลา 6 เดือน แต่ยังคงตรวจพบระดับ amino-transferase สูงผิดปกติอยู่ ผู้ป่วยจึงได้รับการตรวจชิ้นเนื้อตับเพื่อประเมินความรุนแรงของโรค โดยตรวจพบลักษณะทางพยาธิวิทยา ดังนี้

1. **Macrovesicular steatosis** พบประมาณร้อยละ 20 การกระจายไปทั่วทั้ง hepatic lobule ดังแสดงในภาพที่ 1 โดยพบ fat droplet ขนาดใหญ่อยู่ภายใน cytoplasm ของ hepatocytes เบียดดัน nucleus ไปทางด้านข้างดังแสดงในภาพที่ 2
2. **Ballooning degeneration of hepatocyte** โดยพบเซลล์ตับบางบริเวณมีการบวมขยายขนาดใหญ่ขึ้น และพบ Mallory-Denk bodies อยู่ภายใน cytoplasm ของเซลล์ตับที่บวม ดังแสดงในภาพที่ 2
3. **Lobular inflammation** พบการอักเสบภายในเนื้อตับโดยส่วนใหญ่พบ lymphocytes และพบ neutrophil ได้บ้าง เซลล์ในขบวนการอักเสบมักแทรกอยู่ใน hepatic lobule โดยเฉพาะบริเวณที่มี steatosis หรือ ballooning degeneration ดังแสดงในภาพที่ 2
4. **Pericellular fibrosis/perisinusoidal fibrosis** ตรวจพบได้ชัดเจน ด้วยการย้อมพิเศษ masson trichrome ซึ่งมีลักษณะของพังผืดติดสีฟ้าอยู่รอบๆ hepatocytes ที่มี steatosis หรือ ballooning degeneration โดยส่วนใหญ่ มักเกิดขึ้นในบริเวณรอบ central vein หรือ perivenular area ดังแสดงในภาพที่ 3

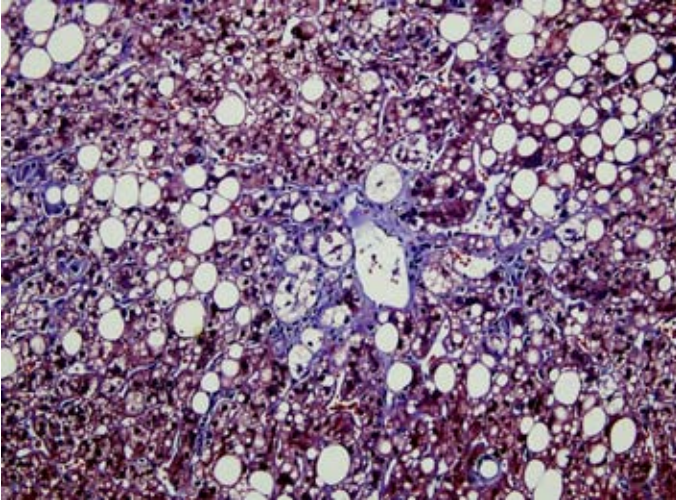
ลักษณะทางพยาธิวิทยาดังกล่าวเรียกว่า steatohepatitis เนื่องจากผู้ป่วยรายนี้มีลักษณะทางคลินิกของกลุ่มโรคทางเมตาบอลิกและไม่มีประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ จึงให้การวินิจฉัยโรค Non-alcoholic steatohepatitis (NASH)



ภาพที่ 1 ชิ้นเนื้อตับแสดง macrovesicular steatosis



ภาพที่ 2 ชิ้นเนื้อตับแสดง macrovesicular steatosis, hepatocyte ballooning degeneration, Mallory-Denk bodies และ lobular inflammation



ภาพที่ 3 การย้อมพิเศษ masson trichrome แสดง pericellular fibrosis/perisinusoidal fibrosis

